

ITTRA PASTORALI

**MILL-E.T. MONS. ANTON TEUMA
ISQOF TA' GHAWDEX**

**FIL-FTUH TAS-SENA PASTORALI
2022-2023**

“U BEDA JFISSRILHOM L-ISKRITTURA”

(Lq 24:27)

Introduzzjoni

Gheziez ħuti kappillani, sacerdoti, religjużi u Nsara Ghawdxin u barranin li tgħixu fi gżiritna,

Issa li għadda s-sajf, qed nibdew Sena Pastoralni għdida. Din is-sena, jiġifieri minn issa sas-sajf li għej, ser tkun iddedikata għas-smigh tal-Kelma ta' Alla. Ahna l-Insara għandna bżonn kbir li nisimgħu din il-Kelma! Il-Kelma tgħinna nindunaw li l-ħajja tal-fidi tagħna, aktar minn kollox, hija relazzjoni mal-persuna ta' Ġesù ħaj.

Meta nindunaw li l-fidi hija relazzjoni ma' Ġesù, nibdew nagħrfu li, li temmen mhux toqol, imma rigal; li tmur għall-Ewkaristija tal-Ħadd mhux piż, imma festa; li titlob mhux dmir, imma laqgħa ma' Ħabib sinċier; li tgħin mhux sagrifċċju, imma att ta' mħabba lejn dak stess li tak kulma għandek!

Il-ġrajja ta' Għemmaws (Lq 24:13-35)

Huma u sejrini lura lejn Għemmaws, id-dixxipli rrakkuntaw lil Ġesù l-frustrazzjonijiet u l-falliment tagħhom. U hu qagħad jismagħhom. Izda f'mument minnhom Ġesù b'ton sod qalilhom: “Kemmi intom boloh u tqal biex temmnu dak li qalu l-profeti!”. U beda jfissrilhom dak kollu li l-Iskrittura kienet tgħid fuqu. U dan kollu serviehom biex għarfuh fil-Qsim tal-Ħobż. Nistgħux ahna wkoll illum niltaqgħu ma' Ġesù ħaj fis-smigh tal-Kelma u fl-Ewkaristija?

Is-sejha li għamlilna l-Papa Frangisku f'Ta' Pinu

Il-miġja tal-Papa Frangisku fostna tixbah ħafna lix-xena ta' Ġesù li jindaħal miexi mad-dixxipli mdejqa fil-mixja tagħhom lejn Għemmaws. U wara li semagħhom, wasslilhom bil-qawwa l-Kelma setgħana tiegħu. Fid-diskors li għamel f'Ta' Pinu fit-2 ta' April 2022, il-Papa għamlilna sejha ċara ħafna. Talabna biex inkunu Knisja li tevangelizza, “għax il-ferħ tal-Knisja huwa li tevangelizza!”.

Il-Papa jgħidilna li kollox beda mis-sieġha tal-falliment, tal-mewt ta' Ġesù fuq is-Salib. U dak li deher bħala tmiem kien fil-fatt il-bidu tal-Knisja. Dan jidher ukoll fl-istorja tas-Santwarju Ta' Pinu. Il-kappella mitluqa u fi stat ħażin, iddestinata biex tkun ikkundannata, inbidlet f'santwarju għajn ta' fidi u bewsa ta' farag għal Malta u Għawdex.

Il-Pjan Pastoralni tas-sena l-oħra: “X'intom tgħidu?”

Bħad-dixxipli ta' Għemmaws ahna wkoll ninsabu xi ftit jew wisq mifxula. L-eżami tal-kuxjenza li għamlilna matul is-sena pastoralni li għaddiet, l-istħarriġ magħmul mill-grupp taż-żgħażaġh li qed jgħinu fil-midja djoċesana, kif ukoll l-impressjoni generali ta' ħafna, juru li għaddejjin minn żmien diffiċli u delikat.

Il-fidi m'għadx għandha l-ewwel post fil-ħajja ta' ħafna minna. In-numru ta' dawki li jattendu għall-quddiesa tal-Ħadd kulma jmur qed jonqos. Dawk li jattendu fil-parti l-kbira tagħhom huma anzjani; ħafna żgħażaġh abbandunaw il-Knisja u tilfu l-fiduċja tagħhom fiha. It-talb fil-familji ftit li xejn għadu jeżisti. Il-membri tal-għaqdiet u l-gruppi tal-katekezi huma magħmula minn ħafna nies imdahlha fiż-żmien u n-numru tagħhom dejjem jonqos, l-aktar wara l-

pandemija. Anki l-istess gruppi ta' voluntiera li jdur mal-festa tar-rahal qed jiltaqgħu ma' diffikultajiet.

Minkejja l-bruda jew l-gheja fil-mixja tal-fidi, din il-grazzja tas-sejha għall-Evangelizzazzjoni li l-Papa qiegħed jagħmlilna mhix qed taqa' fuq widnejn torox! Dan jidher ċar mill-eżami tal-kuxjenza li għamilna fir-realtajiet kollha tal-Knisja lokali matul is-sena pastorali li għaddiet. Nistgħu ngħidu li harget ċara t-talba mqanqla tal-poplu ta' Alla fil-gżira tagħna biex ikollu okkażjonijiet li jgħinuh jisma' u jifhem aktar il-Kelma ta' Alla.

U beda jfissrilhom l-Iskrittura

“Fil-bidu kienet il-Kelma, u l-Kelma kienet ma' Alla u l-Kelma kienet Alla” (Ġw 1:1). Il-bidu tal-Evangelju skont San Ġwann huwa tifikira ċara tal-bidu tal-Ktieb tal-Ġenesi. Il-“bidu” li għalih jirreferu l-Ġenesi u Ġwanni ma jridx juri biss l-ewwel mument tal-istorja, imma fuq kolloxx dan “il-bidu” huwa l-kawża tal-istorja. Huwa “l-bidu” li johloq u jiggenera dak kollu li gie wara. Fl-origini ta' kulma jeżisti hemm dejjem il-kuntatt tal-Kelma ta' Alla mal-kaos. Hija din il-Kelma ta' Alla li tista' tqanqal il-qalb tagħna l-Għawdxin biex niltaqgħu mal-persuna ta' Ġesù u nagħtu lil Alla l-post li tassew jixraqlu f'ħajjtna.

Kelma li tohloq

Ġesù jxebbah il-Kelma ma' “ragel li jkun xehet iż-zerriegħa fl-art. Rieqed jew imqajjem, billejl jew binhar, iż-zerriegħa tinbet u tikber, bla ma jaf kif. L-art trodd minnha nfisha l-ewwel il-barma, imbagħad is-sbula, imbagħad il-qamħ mimli fis-sbula. U meta l-frott isir, malajr il-bidwi jmid idu għall-mingel, għax ikun wasal żmien il-ħsad” (Mk 4:26-29).

Il-Kelma hija Ġesù nnfsu (ara Ġw 1:14), li fih, bih u għalih kolloxx kien maħluq u kolloxx qiegħed iżomm (ara Kol 1:15-16). Hija Ġesù, u kull darba li nisimghuha tinholoq fina u tagħmilna tiegħu: Kristjani. Il-Kelma, flimkien mas-Sagramenti, hija t-triq ipprivilegġjata li biha l-Ispirtu Santu jkompli johloq il-komunitajiet Insara ta' żmienna, il-Knisja.

Din il-Kelma għandha l-qawwa li tohloq Insara godda u komunitajiet ta' fidi anki fl-irhula tagħna llum. Il-bniedem tal-lum iħoss aktar minn qatt qabel il-bżonn ta' direzzjoni u orjentament. Il-Kelma ta' Alla minn naħa tgħinu jagħraf ix-xewqat ta' Alla għalih, u min-naħa l-oħra, waqt li jagħraf u jwettaq dan, il-bniedem tal-lum jista' jagħraf min tassew hu, fi kliem ieħor, min hu f'għajnejn min ħalqu.

Kelma li tfejjaq

Il-pubblikani u l-midinbin kienu jhossuhom 'il bogħod minn Alla minħabba kliem ta' kundanna u nuqqas ta' akkoljenza min-naħa ta' dawk li kienu b'xi mod jirrapprezentaw l-istrutturi tar-religjon. Ġesù, bil-persuna u bil-kelma tiegħu, mess il-qalb ta' dawn in-nies u għenhom iħossuhom milqugħa u maħbuba. Hekk għalhom Mattew il-pubblikan, il-mara Samaritana, Żakkew u l-midinbin l-oħra tal-Vangelu.

Huma diversi dawk in-nies li kienu qrib tal-Knisja u minħabba raġuni jew oħra hassewhom imweggħin, u minħabba f'hekk tbiegħdu mill-ħajja tal-fidi u kultant waslu biex ħaduha kontra Alla u kontra dak kollu li għandu x'jaqsam miegħu. Kienu diversi dawk in-nisa u rġiel li sofrew minħabba abbużi sesswali, fiżiċi jew morali mingħand nies li suppost kellhom juru mħabba, ħniena, hlewwa u kura paterna u materna.

Trid tkun il-Kelma ta' Alla li timla l-qalb ta' dawk kollha li huma mibgħuta biex iwassluha, u terga' tagħti tama u fejqan lil dawk li huma mweġġha u qalbhom maqtugħa!

Kelma li thegħeġ

Fl-istess waqt jidher li hafna minna, in-nies li nghixu l-prattika reliġjuża, għaddejjin minn żmien ta' għeja, telqa u nuqqas ta' heġġa. Jidher li hafna minna li għadna niehdu sehem fil-quddies tal-Ħadd, nattendu għal-laqqgħat fil-gruppi tagħna u nibagħtu lil uliedna għall-katekiżmu fil-parroċi, naghmlu dan bi drawwa u spiss mingħajr ma nifhmu s-sens veru ta' dak li naghmlu, u għalhekk mingħajr ma niddeċiedu verament li nkunu dixxipli awtentiċi ta' Ġesù.

Din is-sitwazzjoni kompliet tiggrava fiż-żmien tal-pandemija. Hafna minn dawk li kienu jmorru l-knisja bi drawwa ntebħu li din id-drawwa tista' tgħaddi mingħajrha, u billi qatt ma kien hemm deċiżjoni vera u proprja, ma rawhiex bi kbira li jhallu l-prattika tal-fidi. Il-miġja f'pajjiżna ta' hafna nies barranin b'mentalitajiet u twemmin differenti tista' tkompli ddgħajjef il-konvinzjonijiet tal-fidi li s'issa aktarx kienu aktar fenomeni soċjali u kulturali milli għażliet personali u ekkleżjali.

Hija din il-Kelma li trid tghinna niddixxernu u naghzlu bejn dak li hu pastorali u dak li hu sempliċement folkloristiku – minkejja li jkun hafna dawk li jipparteċipaw, il-folkloristiku għandu bżonn li jiġi gradwalment mgħammed, ikkatekizzat u Kristjanizzat. Hija l-Kelma li trid tghinna nghixu r-reliġjożità tagħna b'fidi dejjem aktar matura.

Il-qawwa tal-Kelma

Tista' verament il-Kelma ta' Alla tagħti l-ħajja, tfejjaq u thegħeġ?

Iva, tista'! Dan jistgħu jgħiduh il-hafna Nsara Għawdxin li jiddedikaw ħin biex jisimghu l-Kelma. Hawn diversi gruppi fil-parroċi tagħna li jiltaqgħu biex jisimghu l-Kelma ta' Alla u jirriflettu fuqha biex jgħixuha. Dawn kollha jistgħu jixhdu kif il-Kelma ta' Alla għenithom jidhlu aktar fil-fond fl-esperjenza sabiħa tal-fidi.

Għalhekk inhegħeġ bil-qawwa u minn qalbi lilkom ilkoll Nsara Għawdxin, mill-kbar saż-żgħar, biex tilqgħu l-istedina li l-kappillani u s-sacerdoti qegħdin jagħmlulkom fil-parroċi tagħkom din is-sena u tattendu għall-gruppi li jiltaqgħu biex jirriflettu fuq il-Kelma ta' Alla. Huwa l-aktar ikel bnin li flimkien mal-Ewkaristija għandkom tippretendu mingħandna. Huwa l-aktar ikel sustanzjuż li aħna msejhin minn Alla biex nagħtukom.

Mogħtija mill-Kurja tal-Isqof, il-Belt Victoria, fit-30 ta' Settembru 2022, Tifkira ta' San Girolmu, Presbiteru u Duttur tal-Knisja.

+ Anton Teuma

✠ Anton Teuma
Isqof ta' Għawdex

Mons. Edward Zammit

Mons. Edward Zammit
Kancillier

